Διάλογος μ’ έναν άπιστο (Αρχιμ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 23 Ιουνίου, 2011

Το άρθρο αυτό είναι μια συνομιλία του μακαριστού γέροντος π. Επιφανείου Θεοδωροπούλου μέ έναν άθεο. Είναι ένα κείμενο απλό, σφιχτό και κυρίως γραμμένο με θεία φώτιση. Είναι αναδημοσίευση από το μικρό βιβλίο «Διάλογος μ’ έναν άπιστο» της Χριστιανικής Στέγης Καλαμάτας.

_____

«ΟΧΙ ΚΑΙ ΘΕΟΣ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ»

ΑΠΙΣΤΟΣ.: Κοιτάξτε. Κι’ εγώ παραδέχομαι ότι ο Χριστός ήταν σπουδαίος φιλόσοφος και μεγάλος επαναστάτης, αλλά μην τον κάνουμε και Θεό τώρα.

ΓΕΡΟΝΤΑΣ.: Αχ παιδί μου, όλοι οι μεγάλοι άπιστοι της ιστορίας εκεί σκάλωσαν. Το ψαροκόκκαλο που τους κάθισε στο λαιμό και δεν μπορούσαν να το καταπιούν ήταν αυτό ακριβώς. Το ότι ο Χριστός είναι και Θεός. Αλλά αν ο Χριστός δεν είναι Θεός, τότε πρόκειται για την απαισιωτέρα μορφή της ιστορίας.

ΑΠ.: Τί είπατε;

ΓΕΡ.: Αυτό που άκουσες. Για σκέψου πόσα εκατομμύρια ανθρώπων θυσίασαν τα πάντα για χάρι Του, ακόμα κι’ αυτή τη ζωή τους. Ποιός άνθρωπος, όσο μεγάλος, όσο σπουδαίος, όσο σοφός κι’ αν ήταν, θα άξιζε αυτή την μεγάλη προσφορά και θυσία; Ποιός; Πες μου. Αυτός την άξιζε, γιατί είναι Θεός.

ΑΠ.: Και ποιός μπορεί να το βεβαιώση αυτό;

ΓΕΡ.: Σου είπα και προηγουμένως ότι τα πειστήρια της Θεότητός Του είναι τα υπερφυσικά γεγονότα που συνέβησαν, όσον καιρό ήταν εδώ στην γη. Αλλά, πριν αναφερθώ σ’ αυτά, πρέπει να παραδεχθής ότι ο Χριστός έταμε την Ιστορία. Πες μου. Ποιός τόλμησε ποτέ να εισχώρηση στις ιερώτερες σχέσεις των ανθρώπων και να πη

«ο φιλών πατέρα ή μητέρα ή τέκνα υπέρ αυτού την αγάπη των ανθρώπων πάνω και από την ίδια την ζωή τους;» Κανείς και πουθενά. Μόνο ένας Θεός θα μπορούσε να το κάνη αυτό. Φαντάζεσαι τον δικό σας τον Μαρξ να έλεγε κάτι τέτοιο; Ή θα τον περνούσαν για τρελλό ή δεν θα βρισκόταν κανείς να τον ακολουθήση. Πες μου ακόμη. Ποιός τόλμησε ποτέ να πη ότι «ΕΓΩ είμαι η αλήθεια και ΕΓΩ είμαι η ζωή;» Και δεν ηρκέσθη μόνον να πη αυτά που είπε, αλλά επεκύρωσε τους λόγους Του με πλήθος θαυμάτων: Έκανε τυφλούς να βλέπουν, παράλυτους να περπατούν, έθρεψε με δυο ψάρια και πέντε ψωμιά πέντε χιλιάδες άνδρες και πολλαπλάσιες γυναίκες και παιδιά, διέτασσε τα στοιχεία της φύσεως και αυτά υπήκουαν, ανέστησε νεκρούς, όπως τον Λάζαρο, που ήδη είχε αρχίσει να μυρίζη.
Μείζων δε πάντων των γεγονότων τούτων, η Ανάστασίς Του. Όλο το οικοδόμημα του Χριστιανισμού στηρίζεται στο γεγονός της Αναστάσεως. Αυτό δεν το λέω εγώ. Το λέγει ο Απόστολος Παύλος: «Ει Χριστός ουκ εγήγερται, ματαία η πίστις ημών». Αν ο Χριστός δεν αναστήθηκε, όλα καταρρέουν. Ο Χριστός όμως ανέστη, που σημαίνει ότι είναι Κύριος της Ζωής και του Θανάτου, άρα Θεός.

«ΕΣΕΙΣ ΤΑ ΕΙΔΑΤΕ ΟΛΑ ΑΥΤΑ;»

ΑΠ.: Εσείς τα είδατε όλα αυτά; Πώς τα πιστεύτετε;

ΓΕΡ.: Όχι, εγώ δεν τα είδα. Αλλ’ αυτοί που τα είδαν, δηλ. οι Απόστολοι, τα εβεβαίωσαν και προσυπέγραψαν αυτήν την μαρτυρία τους με το αίμα τους. Η μαρτυρία της θυσίας της ζωής είναι η ύψιστη μαρτυρία.
Φέρε μου και συ κάποιον, που να μου πη ότι ο Μαρξ πέθανε και ανέστη και να πεθάνη γι’ αυτό που λέει και εγώ θα τον πιστέψω, ως τίμιος άνθρωπος.

ΑΠ.: Να σάς πω. Χιλιάδες μαρξιστές βασανίσθηκαν και πέθαναν για την ιδεολογία τους. Γιατί δεν ασπάζεσθε και σεις τον μαρξισμό;

ΓΕΡ.: Το είπες και μόνος σου. Οι μαρξιστές πέθαναν για την ιδεολογία τους. Δεν πέθαναν για γεγονότα. Σε μια ιδεολογία όμως είναι πολύ εύκολο να υπεισέλθη πλάνη. Επειδή δε είναι ίδιον της ανθρώπινης ψυχής να θυσιάζεται για κάτι που πιστεύει, εξηγείται γιατί πολλοί μαρξιστές πέθαναν για την ιδεολογία τους. Αυτό δεν μας υποχρεώνει να την δεχθούμε σαν σωστή. Άλλο να πεθαίνης για ιδέες και άλλο να πεθαίνης για γεγονότα.

«ΠΩΣ ΤΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ;»

Οι Απόστολοι όμως δεν πέθαναν για ιδέες. Ούτε για το «αγαπάτε αλλήλους», ούτε για τις άλλες ηθικές διδασκαλίες του Χριστιανισμού. Οι Απόστολοι πέθαναν μαρτυρούντες υπερφυσικά γεγονότα. Και όταν λέμε γεγονός, εννοούμε ότι υποπίπτει στις αισθήσεις μας και γίνεται αντιληπτό απ’ αυτές. Οι Απόστολοι εμαρτύρησαν «δι’

ά ακηκόασι και εθεάσαντο και αι χείρες αυτών εψηλάφησαν». Και ο Ευαγγελιστής Ιωάννης αυτό ακριβώς λέγει: «ο εωρακώς μεμαρτύρηκε», δηλ. εγώ ο ίδιος που γράφω αυτά, εγώ ο ίδιος είδα τον εκατόνταρχο να λογχίζη την πλευράν Του και να εξέρχεται αίμα και νερό από αυτήν.
Ο Πασκάλ κάμνει έναν πολύ ωραίο συλλογισμό. Λέγει, λοιπόν, ότι με τους Αποστόλους συνέβη εν εκ των τριών: Ή ηπατήθησαν ή μας εξηπάτησαν ή μας είπαν την αλήθεια.
Ας πάρουμε την πρώτη εκδοχή. Δεν είναι δυνατόν να ηπατήθησαν οι Απόστολοι, διότι δεν τα έμαθαν από άλλους. Αυτοί οι ίδιοι ήσαν αυτήκοοι και αυτόπται μάρτυρες των θαυμάτων του Χριστού.
Η δεύτερη εκδοχή. Μήπως μας εξηπάτησαν; Μήπως μας είπαν ψέμματα; Αλλά γιατί να μας εξαπατήσουν; Τί θα κέρδιζαν λέγοντας ένα τέτοιο ψέμμα; Μήπως χρήματα; Μήπως αξιώματα; Μήπως δόξα; Για να πη κάποιος ένα ψέμμα, περιμένει κάποιο όφελος. Αντιθέτως οι Απόστολοι κηρύσσοντες Χριστόν και τούτον εσταυρωμένον και αναστάντα εκ νεκρών, τα μόνα που εξησφάλισαν ήσαν ταλαιπωρίες, κόπους, μαστιγώσεις, λιθοβολισμούς, ναυάγια, πείνα, δίψα, γυμνότητα, κινδύνους από ληστές, ραβδισμούς, φυλακίσεις και τέλος τον θάνατον. Κι’ όλα αυτά για ένα ψέμμα; Και κάτι άλλο. Τί ήσαν οι Απόστολοι πριν τους καλέσει ο Χριστός; Μήπως ήσαν φιλόδοξοι πολιτικοί ή οραματιστές φιλοσοφικών και κοινωνικών συστημάτων, που περίμεναν την ευκαιρία να κατακτήσουν την ανθρωπότητα και να ικανοποιήσουν έτσι την φιλοδοξία τους; Κάθε άλλο. Αγράμματοι ψαράδες ήσαν και το μόνο που τους ενδιέφερε ήταν να πιάσουν κανένα ψάρι, για να θρέψουν τις οικογένειές τους. Γι’ αυτό και μετά την σταύρωση του Κυρίου, παρά τα όσα είχαν ακούσει και ιδή, επέστρεψαν στα πλοιάριά τους και στα δίκτυα τους. Δεν υπήρχε σ’ αυτούς ούτε ίχνος προδιαθέσεως για όσα αργότερα επρόκειτο να γίνουν. Και μόνον μετά την Πεντηκοστή, «ότε έλαβον δύναμιν εξ ύψους», έγιναν οι δάσκαλοι της οικουμένης. Αρα δεν είχαν λόγο να μας εξαπατήσουν οι Απόστολοι.
Μένει επομένως η τρίτη εκδοχή. Ότι μας είπαν την αλήθεια.

«Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΝΕΚΡΟΦΑΝΕΙΑ!»

Αποκλείεται να έγινε, στην περίπτωση του Χριστού, νεκροφάνεια; Τις προάλλες έγραψαν οι εφημερίδες ότι έναν Ινδό τον έθαψαν και μετά από τρεις μέρες τον ξέθαψαν και ήταν ζωντανός.

ΓΕΡ.: Αχ, παιδάκι μου. Θα θυμηθώ και πάλι τον λόγο του Ιερού Αυγουστίνου. «Απιστοι, δεν είσθε δύσπιστοι, είσθε οι πλέον εύπιστοι. Δέχεσθε τα πιο απίθανα, τα πιο παράλογα, τα πιο αντιφατικά, για να αρνηθήτε το θαύμα».
Όχι, παιδί μου, δεν έγινε νεκροφάνεια στον Χριστό.
Πρώτα πρώτα, έχομε την μαρτυρία του Ρωμαίου κεντυρίωνος, ο οποίος βεβαιώνει τον Πιλάτο ότι «ήδη τέθνηκε» ο εσταυρωμένος.
Έπειτα, το Ευαγγέλιο μας πληροφορεί ότι ο Κύριος, ευθύς μετά την ανάστασίν Του,

συνεπορεύθη και συνεζήτη με δυο μαθητές του, στον δρόμο προς Εμμαούς. Φαντάζεσαι κάποιον να έχη υποστεί όσα υπέστη ο Χριστός και τρεις ημέρες μετά να του συνέβαινε νεκροφάνεια; Αν μη τι άλλο, θά 'πρεπε για σαράντα ημέρες να τον ποτίζουν κοτόζουμο, για να μπορή να ανοίγη τα μάτια του και όχι να περπατά και να συζητά, σαν να μη συνέβη τίποτε.
Όσο για τον Ινδό, φέρε τον εδώ να τον μαστιγώσωμε, να τον φραγγελώσωμε -και ξέρεις τί εστί φραγγέλιο; Δερμάτινες λουρίδες που στην άκρη τους είναι στερεωμένα κομμάτια από σπασμένα κόκκολα-, φέρε τον λοιπόν να του φορέσωμε κι' ένα ακάνθινο στεφάνι, να τον σταυρώσωμε, να του δώσωμε χολή και ξύδι, να του λογχεύσωμεν την πλευράν, να τον βάλωμεν και στον τάφο και αν αναστηθή, τότε τα λέμε πάλι.

ΑΠ.: Παρά ταύτα, όλες οι μαρτυρίες που επικαλεσθήκατε προέρχονται από μαθητές του Χριστού. Υπάρχει κάποια μαρτυρία περί της Θεότητος του Χριστού, που να μην προέρχεται από τον κύκλο των μαθητών Του;

ΓΕΡ.: Βεβαίως, του Παύλου. Ο Παύλος, όχι μόνο δεν ανήκε στον κύκλο των μαθητών του Χριστού αλλά μετά μανίας εδίωκε την Εκκλησίαν.

«Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΠΑΘΕ ΗΛΙΑΣΗ!»

ΑΠ.: Γι' αυτόν λένε ότι έπαθε ηλίαση.

ΓΕΡ.: Βρε παιδάκι μου, αν πάθαινε ηλίαση ο Παύλος, αυτό που θα ανεδύετο θα ήταν το υποσυνείδητό του. Και στο υποσυνείδητο του Παύλου θέσιν περιωπής κατείχαν οι Πατριάρχες και οι Προφήτες. Τον Αβραάμ και τον Ιακώβ και τον Μωϋσή έπρεπε να ιδή και όχι τον Ιησού, τον οποίον θεωρούσε λαοπλάνο και απατεώνα.
Φαντάζεσαι καμιά πιστή γριούλα στο παραμιλητό της να βλέπη τον Βούδα ή τον Δία; Τον Αι Νικόλα θα ιδή και την Αγία Βαρβάρα. Διότι αυτούς πιστεύει.
Και κάτι ακόμη. Στον Παύλο, όπως σημειώνει ο Παπίνι, υπάρχει και το εξής θαυμαστόν: Πρώτον, το αιφνίδιον της μεταστροφής. Κατ' ευθείαν από την απιστίαν εις την πίστιν. Δεν μεσολάβησε προπαρασκευή. Δεύτερον, το ισχυρόν της πίστεως. Ξαφνική πίστις και ισχυρότατη. Ουδέποτε εταλαντεύθη ο Παύλος. Και τρίτον, πίστις δια βίου. Πιστεύεις ότι αυτά μπορούν να συμβούν μετά από μία ηλίαση; Αυτά δεν εξηγούνται. Αν μπορής εξήγησέ τα. Αν δεν μπορής, παραδέξου το θαύμα. Και ασφαλώς θα γνωρίζης ότι ο Παύλος για τα δεδομένα της εποχής του ήταν άνδρας εξόχως πεπαιδευμένος. Δεν ήταν κανένα ανθρωπάκι, να μην ξέρη τι του γίνεται.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ!

Θα σου πω όμως και κάτι ακόμη: Εμείς, παιδί μου, σήμερα ζούμε σε αποκαλυπτική εποχή. Ζούμε το θαύμα της Εκκλησίας του Χριστού. Όταν ο Χριστός είπε για την

Εκκλησία Του ότι «πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν αυτοίς», οι μαθηταί Του αριθμούσαν μερικές δεκάδες μέλη. Έκτοτε, πέρασαν δύο χιλιάδες χρόνια. Διαλύθηκαν αυτοκρατορίες, ξεχάσθηκαν φιλοσοφικά συστήματα, κατέρρευσαν κοσμοθεωρίες και η Εκκλησία του Χριστού παραμένει φάρος της οικουμένης. Αυτό δεν είναι θαύμα;
Και κάτι άλλο: Στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιον αναφέρεται πως, όταν η Παναγία μετά τον Ευαγγελισμό της επεσκέφθη την Ελισάβετ, την μητέρα του Προδρόμου, εκείνη με φωνή μεγάλη την εμακάρισε: «Ευλογημένη συ εν γυναιξί» της είπε. Και η Παναγία απάντησε ως εξής: «Μεγαλύνει η ψυχή μου τον Κύριον... ιδού γαρ από του νυν μακαριούσι με πάσαι αι γενεαί». Τί ήταν τότε η Παναγία; Μια άσημη κόρη της Ναζαρέτ. Ποιός την ήξερε; Αντε να την γνώριζαν οι συγγενείς της και ίσως μερικοί ακόμη κάτοικοι της Ναζαρέτ. Και από τότε, ξεχάστηκαν αυτοκράτειρες, έσβησαν λαμπρά ονόματα γυναικών, λησμονήθηκαν σύζυγοι και μητέρες στρατηλάτων. Ποιός ξέρει ή θυμάται την μητέρα του Μ. Αλεξάνδρου; Σχεδόν κανείς. Όμως, εκατομμύρια χείλη, σ' όλα τα μήκη και πλάτη της γης και σ' όλους τους αιώνες, υμνούν την ταπεινή κόρη της Γαλιλαίας, «την τιμιωτέραν των Χερουβείμ και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφείμ». Ζούμε ή δεν ζούμε εμείς σήμερα οι άνθρωποι του εικοστού αιώνος την επαλήθευσι του προφητικού λόγου της Παναγίας; Είναι ή δεν είναι αυτό ένα θαύμα; Αν μπορείς, εξήγησέ το. Αν δεν μπορείς, όμως, παραδέξου το θαύμα.

«Ο ΘΕΟΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΣ!»

ΑΠ.: Παραδέχομαι ότι τα επιχειρήματά σας είναι ισχυρά. Έχω όμως μια απορία ακόμη. Δεν νομίζετε ότι ο Χριστός άφησε το έργο του ημιτελές; Εκτός και αν μας εγκατέλειψε. Δεν μπορώ να φαντασθώ ένα Θεό να παραμένη αδιάφορος στο δράμα του ανθρώπου. Εμείς να βολοδέρνουμε εδώ κι' εκείνος από ψηλά να στέκη απαθής.

ΓΕΡ.: Όχι, παιδί μου, δεν έχεις δίκιο. Δεν άφησε το έργο Του ημιτελές. Αντιθέτως, στην ιστορία είναι η μοναδική περίπτωση του ανθρώπου, ο οποίος είχε την βεβαιότητα ότι ολοκλήρωσε το έργο Του και ότι δεν είχε τίποτε άλλο να κάνη και να ειπή. Ακόμη και ο μέγιστος των σοφών, ο Σωκράτης, ο οποίος μια ζωή έλεγε και δίδασκε, στο τέλος συνέθεσε και μια περίτεχνον απολογία και αν ζούσε θάχε και άλλα να πη.
Μόνον ο Χριστός, σε τρία χρόνια, είπε ότι είχε να ειπή, έπραξε ότι ήθελε να πράξη, και είπε και το «τετέλεσται». Δείγμα και αυτό της Θεϊκής Του τελειότητος και αυθεντίας. Όσο για την εγκατάλειψη που είπες, σε καταλαβαίνω. Χωρίς Χριστό ο κόσμος είναι θέατρο του παραλόγου. Χωρίς Χριστό δεν μπορείς να εξηγήσης τίποτε. Γιατί οι θλίψεις, γιατί οι αδικίες, γιατί οι αποτυχίες, γιατί οι ασθένειες, γιατί; Γιατί; Γιατί; Χιλιάδες πελώρια «γιατί». Κατάλαβέ το. Δεν μπορεί ο άνθρωπος να προσεγγίση, με την πεπερασμένη λογική του, την απάντηση όλων αυτών των «γιατί». Μόνο με τον Χριστό όλα εξηγούνται. Μας προετοιμάζουν για την αιωνιότητα. Ίσως

εκεί μας αξιώσει να πάρουμε απάντηση σε μερικά «γιατί».
Αξίζει τον κόπο να σου διαβάσω ένα ωραίο ποίημα από την συλλογή του Κωνσταντίνου Καλλινίκου, «Δάφναι και μυρσίναι», που έχει τίτλο «Ερωτηματικά»:

ΠΕΣ ΜΟΥ, ΠΑΤΕΡΑ!

Είπα στον γέροντα ασκητή τον εβδομηκοντάρη
που κυματούσε η κόμη του σαν πασχαλιάς κλωνάρι:
«Πες μου, πατέρα μου, γιατί σε τούτη δω τη σφαίρα
αχώριστα περιπατούν η νύχτα και η μέρα;
Γιατί σαν νάσαν δίδυμα φυτρώνουνε αντάμα
τ’ αγκάθι και το λούλουδο, το γέλιο και το κλάμα;
Γιατί στην πιο ελκυστική του δάσους πρασινάδα
σκορπιοί φωλιάζουν κι’ όχεντρες και κρύα φαρμακάδα;
Γιατί προτού το τρυφερό μπουμπούκι ξεπροβάλη
και ξεδιπλώση μπρος στο φως τ’ αμύριστά του κάλλη
μαύρο σκουλήκι έρχεται μια μαχαιριά του δίνει
κι’ ένα κουρέλι άψυχο στην κούνια του τ’ αφήνει;
Γιατί αλέτρι και σπορά και δουλευτάδες θέλει
το στάχυ ώσπου να γενή ψωμάκι και καρβέλι
και κάθε τι ωφέλιμο κι’ ευγενικό και θείο πληρώνεται
με δάκρυα και αίματα στο βίο,
ενώ ο παρασιτισμός αυτόματος θεριεύει
κι’ η προστυχιά όλη τη γη να καταπή γυρεύει;
Τέλος, γιατί εις του παντός την τόση αρμονία
να χώνεται η σύγχυσις κι’ η ακαταστασία;»
Απήντησεν ο ασκητής με τη βαριά φωνή του
προς ουρανούς υψώνοντας το χέρι το δεξί του:
«Οπίσω από τα χρυσά εκεί επάνω νέφη
κεντά ο Μεγαλόχαρος ατίμητο γκερκέφι*.
Κι’ εφ’ όσον εις τα χαμηλά ημείς περιπατούμεν
την όψι την ξανάστροφη, παιδί μου, θεωρούμεν.
Και είναι άρα φυσικόν λάθη ο νούς να βλέπη εκεί
που να ευχαριστή και να δοξάζη πρέπει.
Περίμενε σαν Χριστιανός να έλθη η ημέρα
που η ψυχή σου φτερωτή θα σχίση τον αιθέρα
και του Θεού το κέντημα απ’ την καλή κυττάξης και τότε...
όλα σύστημα θα σου φανούν και τάξις».

Ο Χριστός, παιδί μου, δεν μας εγκατέλειψε ποτέ. Παραμένει μαζί μας μέχρι

συντέλειας των αιώνων. Αυτό, όμως, θα το καταλάβης μόνο αν γίνης συνειδητό μέλος της Εκκλησίας Του και συνδεθής με τα μυστήριά της.

Όμως, γι’ αυτό, όποτε θελήσεις, έλα να τα ξαναπούμε.

*γκεργκέφι=κέντημα

(Πηγή: "Ο ΟΝΗΣΙΜΟΣ" Φθιν. - Χειμ. 2004)